P9_TA(2021)0473

Zavedenie európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia v záujme digitálneho zlepšenia presadzovania práv sociálneho zabezpečenia a spravodlivej mobility

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2021 o zavedení európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia na zlepšenie digitálneho presadzovania práv sociálneho zabezpečenia a spravodlivej mobility (2021/2620(RSP))

(2022/C 224/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na článok 3 Zmluvy o Európskej únii,

— so zreteľom na článok 153 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. januára 2014 o účinných pracovných inšpekciách ako stratégii na zlepšenie pracovných podmienok v Európe ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2017 o európskom pilieri sociálnych práv ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2020 o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 22. októbra 2020 o zamestnanosti a sociálnych politikách v eurozóne v roku 2020 ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. januára 2021 o posilnení jednotného trhu: budúcnosť voľného pohybu služieb ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2021 o vplyve pravidiel EÚ na voľný pohyb pracovníkov a služieb: mobilita pracovnej sily v rámci EÚ ako nástroj na zosúladenie potrieb trhu práce a zručností ([6]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. júna 2020 o európskej ochrane cezhraničných a sezónnych pracovníkov v kontexte krízy spôsobenej ochorením COVID-19 ([7]),

— so zreteľom na otázku E-001132/2021 z 25. februára 2021 a písomnú odpoveď na ňu, ktorú 28. apríla 2021 poskytol v mene Komisie komisár pre pracovné miesta a sociálne práva ([8]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/104/ES z 19. novembra 2008 o dočasnej agentúrnej práci ([9]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1149 z 20. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán práce ([10]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ([11]),

([1]) Ú. v. EÚ C 482, 23.12.2016, s. 31.
([2]) Ú. v. EÚ C 242, 10.7.2018, s. 24.
([3]) Ú. v. EÚ C 445, 29.10.2021, s. 75.
([4]) Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 159.
([5]) Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 14.
([6]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0249.
([7]) Ú. v. EÚ C 362, 8.9.2021, s. 82.
([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001132-ASW_EN.html
([9]) Ú. v. EÚ L 327, 5.12.2008, s. 9.
([10]) Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 21.
([11]) Ú. v. EÚ L 166, 30.4.2004, s. 1.

Štvrtok 25. novembra 2021

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia ([12]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb ([13]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/957 z 28. júna 2018, ktorou sa mení smernica 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb ([14]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/67/EÚ z 15. mája 2014 o presadzovaní smernice 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu (ďalej len „nariadenie o IMI“) ([15]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1057 z 15. júla 2020, ktorou sa stanovujú špecifické pravidlá vo vzťahu k smernici 96/71/ES a smernici 2014/67/EÚ pre vysielanie vodičov v odvetví cestnej dopravy a ktorou sa mení smernica 2006/22/ES, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa dodržiavania predpisov, a nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 ([16]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1054 z 15. júla 2020, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 561/2006, pokiaľ ide o minimálne požiadavky na maximálne denné a týždenné časy jazdy, minimálne prestávky a doby denného a týždenného odpočinku, a nariadenie (EÚ) č. 165/2014, pokiaľ ide o určovanie polohy prostredníctvom tachografov ([17]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1055 z 15. júla 2020, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 1071/2009, (ES) č. 1072/2009 a (EÚ) č. 1024/2012 s cieľom prispôsobiť ich vývoju v odvetví cestnej dopravy ([18]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1152 z 20. júna 2019 o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii ([19]),

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-55/18, podľa ktorého členské štáty musia od zamestnávateľov vyžadovať, aby vytvorili systém umožňujúci meranie dĺžky denného pracovného času ([20]),

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv vyhlásený Európskou radou, Európskym parlamentom a Komisiou v novembri 2017,

— so zreteľom na návrh Komisie z 3. júna 2021 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014, pokiaľ ide o stanovenie rámca pre európsku digitálnu identitu (COM(2021)0281), dôveryhodnú a bezpečnú európsku elektronickú identifikáciu,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. marca 2020 o usmerneniach týkajúcich sa uplatňovania voľného pohybu pracovníkov počas pandémie ochorenia COVID-19,

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. júla 2020 s názvom Usmernenia o sezónnych pracovníkoch v EÚ v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19,

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. marca 2021 s názvom Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (COM(2021)0102),

---

([12]) Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2009, s. 1.
([13]) Ú. v. EÚ L 18, 21.1.1997, s. 1.
([14]) Ú. v. EÚ L 173, 9.7.2018, s. 16.
([15]) Ú. v. EÚ L 159, 28.5.2014, s. 11.
([16]) Ú. v. EÚ L 249, 31.7.2020, s. 49.
([17]) Ú. v. EÚ L 249, 31.7.2020, s. 1.
([18]) Ú. v. EÚ L 249, 31.7.2020, s. 17.
([19]) Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 105.
([20]) Rozsudok zo 14. mája 2019, Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)/Deutsche Bank SAE, C-55/18 – CCOO, EU:C:2019:402.

— so zreteľom na otázku Komisii o zavedení európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia na zlepšenie digitálneho presadzovania práv sociálneho zabezpečenia a spravodlivej mobility (O-000071/2021 – B9-0041/2021),

— so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci,

A. keďže mobilita pracovnej sily v rámci EÚ mala v posledných rokoch stúpajúci trend; keďže v roku 2019 sa 17,9 milióna ľudí z EÚ28 presťahovalo do inej krajiny EÚ; keďže 13 miliónov z nich bolo v produktívnom veku a 78 % z nich bolo zamestnaných; keďže v EÚ bolo v roku 2019 1,5 milióna cezhraničných pracovníkov ([21]); keďže v členských štátoch EÚ28 v roku 2019 tvorili zárobkovo činní mobilní pracovníci 4,3 % všetkého ekonomicky aktívneho obyvateľstva; keďže podľa údajov Komisie za rok 2017 predstavuje nedeklarovaná práca približne 11,6 % celkového vstupu práce v súkromnom sektore EÚ a 16,4 % hrubej pridanej hodnoty ([22]); keďže v roku 2019 bolo v EÚ vydaných 4,6 milióna prenosných dokumentov A1, čo predstavuje približne 3,06 milióna pracovníkov; keďže od vyslaných pracovníkov sa vyžaduje, aby mali formulár A1, keď pracujú v inom členskom štáte; keďže formulár A1 poskytuje informácie o systéme sociálneho zabezpečenia, ktorý sa vzťahuje na pracovníka; keďže formuláre A1 neposkytujú aktuálne informácie o sociálnom zabezpečení v reálnom čase;

B. keďže z údajov nadácie Eurofound vyplýva, že obdobia mobility v rámci EÚ sa skracujú, pričom 50 % migrujúcich osôb zostáva v hostiteľskej krajine jeden až štyri roky; keďže sa zvýšila aj mobilita návratu ([23]): na každé štyri osoby, ktoré opustili členský štát v roku 2017, pripadli tri návraty ([24]); keďže v dôsledku kratších a opakovaných období mobility je ešte potrebnejšie, aby sa sledovali príspevky na ich sociálne zabezpečenie a dôchodkové práva mobilných pracovníkov;

C. keďže v článku 48 ZFEÚ sa stanovuje, že Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijíma v oblasti sociálneho zabezpečenia také opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie voľného pohybu pracovníkov; keďže na tento účel musia prijať opatrenia na zabezpečenie práv sociálneho zabezpečenia pre zamestnaných a samostatne zárobkovo činných migrujúcich pracovníkov a ich nezaopatrených rodinných príslušníkov; keďže článok 153 ods. 1 ZFEÚ udeľuje Únii právomoc podporovať a doplniť činnosti členských štátov v oblasti sociálneho zabezpečenia; keďže v článku 153 ods. 2 ZFEÚ sa stanovuje, že v oblasti sociálneho zabezpečenia sa Rada uznáša jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po porade s Európskym parlamentom, Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov;

D. keďže mobilní pracovníci a občania prispievajú k bohatstvu sociálno-ekonomickej štruktúry v pohraničných regiónoch, ktoré tvoria 40 % územia EÚ; keďže je preto potrebné zabezpečiť rovnaké a spravodlivé podmienky mobility pre občanov tým, že sa im poskytnú vhodné nástroje, aby sa im zaručila právna istota, ochrana ich práv a sociálne zabezpečenie; keďže je dôležité vyhnúť sa nadmernému administratívnemu zaťaženiu spoločností, najmä malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“);

E. keďže v zásade 12 Európskeho piliera sociálnych práv sa uvádza, že bez ohľadu na druh a trvanie pracovnoprávneho vzťahu majú pracovníci a za porovnateľných podmienok samostatne zárobkovo činné osoby právo na primeranú sociálnu ochranu;

F. keďže problémy týkajúce sa nekalej súťaže založenej na pracovnom vykorisťovaní, podvodných formách uzatvárania zmlúv a nečestných praktikách, ako je sociálny dumping, zostávajú problémom vo všetkých členských štátoch a sú veľmi problematické pre európske podniky, pracovníkov a spoločnosti; keďže sa zdá, že podvody najviac zasahujú

([21]) Európska komisia, *Výročná správa o mobilite pracovnej sily v rámci EÚ za rok 2020*, 8. januára 2021. https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8369

([22]) Európska komisia, *Hodnotenie rozsahu nedeklarovanej práce v Európskej únii a jej štrukturálnych determinantov*, november 2017. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19002&langId=en

([23]) Eurofound, *Riešenie nedostatku pracovných síl v členských štátoch EÚ*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2021.

([24]) Európska komisia, *Výročná správa o mobilite pracovnej sily v rámci EÚ za rok 2020*, 8. januára 2021. https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=sk&pubId=8369

rôzne formy zmluvnej práce: keďže chýbajú spoľahlivé údaje na zistenie rozsahu problému, najmä v súvislosti s vysielaním pracovníkov ([25]); keďže jednou z príčin je nedostatok účinného monitorovania a presadzovania príslušných právnych predpisov Únie, najmä pokiaľ ide o zásady rovnakého zaobchádzania a rovnakej odmeny za rovnakú prácu na tom istom mieste, čo nemožno zaručiť, ak sa nedodržiava zásada vysledovateľnosti a prenosnosti práv, a treba to zlepšiť;

G. keďže pandémia ochorenia COVID-19 zdôraznila a zhoršila neisté pracovné a životné podmienky mnohých cezhraničných a mobilných pracovníkov v EÚ; keďže kríza objasnila význam spoľahlivých a stabilných systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré zabezpečia, aby sa na nikoho nezabudlo v dôsledku uplatňovania slobody pohybu; keďže na začiatku pandémie opatrenia prijaté členskými štátmi vyústili do právnej neistoty pre mobilných pracovníkov, pokiaľ ide o platné pravidlá sociálneho zabezpečenia, a mnohí z nich mali ťažkosti s podaním žiadosti o dávky v nezamestnanosti na diaľku; keďže pandémia poukázala na osobitnú zraniteľnosť nelegálnych a sezónnych pracovníkov bez sociálneho zabezpečenia a keďže zneužívanie a podvodné využívanie záchranných balíkov krátkodobej finančnej podpory poskytovaných v dôsledku ochorenia COVID-19 viedlo k zvýšeniu miery nelegálnej a nedostatočne deklarovanej práce vrátane nových foriem nelegálnej práce ([26]);

H. keďže digitalizácia je bezprecedentnou príležitosťou na uľahčenie pracovnej mobility pri súčasnom urýchlení a uľahčení kontroly súladu s uplatniteľnými ustanoveniami EÚ; keďže v rámci celej EÚ neexistuje systematické zhromažďovanie údajov, ktoré by bolo zamerané na poskytovanie primeraných údajov o mobilných pracovníkoch alebo na uľahčenie cezhraničnej prenosnosti práv sociálneho zabezpečenia prostredníctvom overovania sociálneho zabezpečenia a dávok pracovníkov v reálnom čase príslušnými subjektmi a inštitúciami; keďže prístup k informáciám o príslušných pravidlách, ako aj účinné dodržiavanie, monitorovanie a presadzovanie sú nevyhnutnými predpokladmi spravodlivej mobility a boja proti zneužívaniu; keďže digitálne technológie, ktoré môžu uľahčiť dohľad nad právnymi predpismi a ich presadzovanie na zabezpečenie práv mobilných pracovníkov a zníženie administratívnych nákladov pre spoločnosti a národné inštitúcie, by sa preto mali podporovať a používať v súlade s pravidlami ochrany údajov;

I. keďže národní sociálni partneri v rôznych odvetviach v členských štátoch vyvinuli rôzne formy národných preukazov alebo porovnateľných nástrojov v oblasti pracovného práva, a to buď v spolupráci miestnymi orgánmi, alebo vnútroštátnymi orgánmi; keďže tieto rôzne iniciatívy majú spoločné základné charakteristiky: identifikačné číslo alebo osobný preukaz, ktorý pracovníkom, orgánom a hlavným poskytovateľom poskytuje účinný nástroj na zaručenie sociálneho zabezpečenia a dôstojných miezd a pracovných podmienok na pracovisku; keďže tieto iniciatívy vytvárajú povedomie o zamestnanosti a pracovných podmienkach pre všetkých pracovníkov a zlepšujú presadzovanie;

J. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení zo 14. januára 2014 o účinných inšpekciách práce vyzval Komisiu, aby preskúmala výhody zavedenia európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia odolného proti falšovaniu alebo iného celoeurópskeho elektronického dokumentu na európskej úrovni, v ktorom by sa mohli uchovávať všetky údaje potrebné na overenie pracovnoprávneho vzťahu držiteľa, ako sú podrobnosti o stave sociálneho zabezpečenia a pracovnom čase, a ktorý by podliehal prísnym pravidlám ochrany údajov; keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 19. januára 2017 o európskom pilieri sociálnych práv poukázal na potenciál dostupných riešení elektronickej verejnej správy a pravdepodobne aj európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia s pevnými zárukami ochrany údajov, čo by mohlo zlepšiť koordináciu sociálneho zabezpečenia EÚ a informovanosť jednotlivcov; keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 22. októbra 2020 o zamestnanosti a sociálnych politikách v eurozóne v roku 2020 vyzval Komisiu, aby predložila návrh na digitálne číslo sociálneho zabezpečenia EÚ na základe riadneho posúdenia vplyvu založeného na faktoch; keďže Európsky parlament vo svojom uznesení zo 17. decembra 2020 o silnej sociálnej Európe pre spravodlivé transformácie opätovne vyzval Komisiu, aby predložila návrh na digitálne číslo sociálneho zabezpečenia EÚ a na prípadný mechanizmus kontroly, ako je osobný pracovný preukaz, a potvrdil, že pracovníci a ich zástupcovia a inšpektoráty musia mať aktualizovaný prístup k informáciám o svojich

([25]) Eurofound, *Skúmanie podvodného uzatvárania zmluvnej práce v Európskej únii*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 21. novembra 2016.

([26]) Európska platforma na riešenie problému nedeklarovanej práce, *COVID 19: boj proti podvodom v systémoch krátkodobej finančnej podpory*, máj 2021. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24072&langId=en

zamestnávateľoch, ich mzdových nárokoch a pracovných a sociálnych právach; keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 20. mája 2021 o mobilite pracovnej sily v rámci EÚ zdôraznil, že digitalizácia výmeny údajov medzi členskými štátmi by mohla uľahčiť voľný pohyb pracovníkov na spravodlivom a rovnocennom základe, ako aj zabezpečiť presadzovanie príslušných pravidiel Únie;

K. keďže Komisia vo svojom pracovnom programe na rok 2018 z 24. októbra 2017 oznámila zámer zaviesť európske číslo sociálneho zabezpečenia s cieľom prispieť k celkovému cieľu zaručiť spravodlivé pracovné podmienky pre mobilných pracovníkov, dodržiavať sociálne normy pre všetkých mobilných občanov a zabezpečiť ich riadne presadzovanie; keďže Komisia konzultovala zavedenie európskeho čísla sociálneho zabezpečenia so zainteresovanými stranami a občanmi v období od 27. novembra 2017 do 7. januára 2018; keďže Komisia vo svojom úvodnom posúdení vplyvu európskeho čísla sociálneho zabezpečenia z dlhodobého hľadiska v roku 2017 predpokladala aj možnosť rozšíriť jeho používanie aj na ďalšie oblasti politiky nad rámec koordinácie sociálneho zabezpečenia; keďže Komisia v rámci svojho ročného prieskumu zaťaženia za rok 2019, ktorý bol zverejnený 13. augusta 2020, potvrdila, že pracuje na iniciatíve za európske číslo sociálneho zabezpečenia; keďže predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová vo svojom prejave 16. septembra 2020 o stave Európskej únie oznámila, že Komisia čoskoro navrhne dôveryhodný a bezpečný systém elektronickej európskej identity; keďže Komisia v akčnom pláne Európskeho piliera sociálnych práv oznámila, že v roku 2021 spustí pilotný projekt s cieľom preskúmať možnosť zavedenia európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia do roku 2023, ktorý bude vychádzať z iniciatívy za európsku elektronickú identifikáciu;

L. keďže Európska konfederácia odborových zväzov považuje európske číslo sociálneho zabezpečenia za hodnotný nástroj na boj proti podvodom a zneužívaniu sociálneho zabezpečenia; keďže 12. januára 2018 Konfederácia európskych podnikov BUSINESSEUROPE zverejnila oznámenie, v ktorom sa zdôrazňuje potenciál európskeho čísla sociálneho zabezpečenia na zlepšenie koordinácie sociálneho zabezpečenia v EÚ a zároveň riešenie otázok týkajúcich sa rozmanitosti vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia, možných otázok ochrany údajov a dodatočnej administratívnej záťaže; keďže sociálni partneri v odvetví stavebníctva požadovali účinné digitálne nástroje na zabezpečenie presadzovania uplatniteľných právnych predpisov vrátane európskeho prístupu k osobným pracovným preukazom ([27]);

M. keďže v júni 2019 bol zriadený Európsky orgán práce (ELA); keďže súčasťou nariadenia o Európskom orgáne práce nie je európske číslo sociálneho zabezpečenia; keďže cieľom Európskeho orgánu práce je zabezpečiť spravodlivú mobilitu pracovnej sily tým, že členským štátom a Komisii pomôže pri účinnom uplatňovaní a presadzovaní právnych predpisov Únie týkajúcich sa mobility pracovnej sily a koordinácie systému sociálneho zabezpečenia;

1. pripomína, že Európsky parlament od roku 2014 pri viacerých príležitostiach vyzval Komisiu, aby preskúmala výhody zavedenia legislatívneho návrhu o európskom čísle sociálneho zabezpečenia s cieľom vytvoriť celoeurópsky digitálny nástroj na koordináciu sociálneho zabezpečenia a zabezpečenie spravodlivej pracovnej mobility pre mobilných pracovníkov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia napriek niekoľkým prísľubom nepredložila návrh o európskom čísle sociálneho zabezpečenia; opakuje svoju výzvu Komisii, aby vysvetlila, prečo tak neurobila;

2. vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu postúpila návrh posúdenia vplyvu európskeho čísla sociálneho zabezpečenia, ktorý bol predložený výboru pre kontrolu regulácie v rokoch 2017/2018, a aby mu postúpila stanovisko výboru k tomuto návrhu posúdenia vplyvu; vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu poskytla všetky ďalšie dokumenty, ktoré prispeli k jej rozhodnutiu nepokračovať v návrhu o európskom čísle sociálneho zabezpečenia;

3. víta záväzok Komisie uvedený v akčnom pláne pre Európsky pilier sociálnych práv začať pilotný projekt s cieľom preskúmať možnosť spustenia európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia; víta spustenie pilotných projektov na preskúmanie digitálnych riešení a vyzýva Komisiu, aby náležite informovala Európsky parlament o výsledkoch a možných ťažkostiach, s ktorými sa stretávajú vo fáze vykonávania; zdôrazňuje, že pilotný projekt európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia sa musí výrazne zamerať na zabezpečenie spravodlivej mobility; vyzýva Komisiu, aby zvýšila svoje ambície, pokiaľ ide o obsah aj načasovanie, a súčasne s pilotným projektom začala riadne posúdenie založené na doteraz vykonanej

([27]) Vyhlásenie EFBWW & FIEC, *Sociálni partneri EÚ v oblasti stavebníctva vyzývajú na digitálne presadzovanie*, 24. júna 2021. https://www.efbww.eu/news/eu-construction-social-partners-call-for-digital-enforcement/2657-a

práci s cieľom iniciovať legislatívny návrh o európskom preukaze sociálneho zabezpečenia do konca roka 2022 s cieľom čo najskôr zabezpečiť prenosnosť a vysledovateľnosť práv pracovníkov;

4. berie na vedomie návrh Komisie, ktorým sa vytvára rámec pre európsku digitálnu identitu; vyzýva Komisiu, aby informovala Európsky parlament o zavádzaní elektronickej identifikácie; domnieva sa, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia, ktorá má byť zakotvená v rámci elektronickej identifikácie, by mala byť povinná pre všetky členské štáty;

5. poukazuje na úlohu, ktorú počas pandémie ochorenia COVID-19 zohrávali mobilní pracovníci, najmä v niektorých kľúčových odvetviach, a na naliehavú potrebu zaručiť týmto pracovníkom nielen dôstojné pracovné podmienky, ale aj rovnaké podmienky pre prácu rovnakej hodnoty vykonávanú na rovnakom mieste;

6. domnieva sa, že zavedenie iniciatívy za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by malo byť zamerané na: zabezpečenie účinnej identifikácie, vysledovateľnosti, sčitovania a prenosnosti práv sociálneho zabezpečenia; zlepšenie spravodlivého a účinného presadzovania pravidiel EÚ pre mobilitu pracovnej sily a koordináciu sociálneho zabezpečenia na trhu práce s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky v EÚ; umožnenie overenia stavu poistenia a príspevkov mobilných pracovníkov v reálnom čase príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako sú inšpektoráty práce a sociálneho zabezpečenia a sociálni partneri, ak vykonávajú inšpekcie práce a sociálneho zabezpečenia alebo sa do nich zapájajú; lepšie predchádzanie nekalým praktikám, akými sú zneužívanie a sociálne podvody, a tým prispievať k boju proti nedeklarovanej práci a nedodržiavaniu mechanizmov stanovovania miezd platných v hostiteľskej krajine a povinností súvisiacich s príspevkami na sociálne zabezpečenie; zdôrazňuje, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia takisto pracovníkom uľahčí sledovať a požadovať svoje príspevky a dávky sociálneho zabezpečenia, ako napríklad dôchodkové práva, čo umožní ich prenosnosť; zdôrazňuje, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia založený na európskej elektronickej identifikácii by mal zahŕňať prvok identifikácie mobilných občanov a pracovníkov, ako aj prvok overovania ich dávok sociálneho zabezpečenia v reálnom čase;

7. zdôrazňuje, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by mala zaručiť sociálne práva uľahčením informovania a zlepšením presadzovania platných pravidiel koordinácie sociálneho zabezpečenia a mobility pracovnej sily v cezhraničných situáciách; domnieva sa, že návrh Komisie na iniciatívu za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia musí priniesť jasné výhody všetkým zainteresovaným stranám zapojeným do procesu mobility, ako sú mobilní občania a pracovníci, podniky vrátane MSP, zamestnávatelia a odbory, ako aj vnútroštátne orgány, napríklad inšpektoráty práce a sociálneho zabezpečenia; zastáva názor, že cieľom iniciatívy za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by malo byť zjednodušenie interakcií a zblíženie týchto zainteresovaných strán v cezhraničných situáciách s cieľom lepšie chrániť mobilných občanov a pracovníkov a ich práva, a poskytnúť všetkým týmto zainteresovaným stranám jasné informácie s cieľom zlepšiť predvídateľnosť a zabezpečiť hladký a časovo efektívny priebeh administratívnych postupov; pripomína, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia musí byť v súlade so zásadou subsidiarity, a teda bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne systémy sociálneho zabezpečenia a ich rozmanitosť, pričom treba rešpektovať tradície každého členského štátu, vnútroštátne modely trhu práce a autonómiu sociálnych partnerov; zdôrazňuje, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia nesmie predstavovať požiadavku na uplatňovanie slobody pohybu, ale musí sa zamerať na uľahčenie prístupu k informáciám a zlepšenie presadzovania platných pravidiel koordinácie sociálneho zabezpečenia a mobility pracovnej sily v cezhraničných situáciách;

8. vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s Európskym orgánom práce a po náležitom posúdení predložila legislatívny návrh na európsky preukaz sociálneho zabezpečenia s cieľom poskytnúť vnútroštátnym orgánom, ako sú inšpektoráty práce a sociálneho zabezpečenia a sociálni partneri, pri výkone alebo účasti na inšpekcii práce a sociálneho zabezpečenia, nástroj v reálnom čase na účinné presadzovanie vnútroštátnych právnych predpisov a právnych predpisov EÚ; domnieva sa, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by mal umožniť overenie miesta výkonu práce, miesta zamestnania, pracovnoprávneho vzťahu a totožnosti pracovníkov v reálnom čase, ako aj štandardizovaných dávok sociálneho zabezpečenia, ustanovení a osvedčení, ako sa uvádza v nariadení (ES) č. 883/2004; vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia umožňovať kontroly iných relevantných informácií bez toho, aby boli dotknuté pravidlá ochrany údajov a pri zabezpečení rovnakého zaobchádzania;

9. domnieva sa, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia musí zahŕňať všetkých mobilných občanov EÚ a pracovníkov vrátane samostatne zárobkovo činných osôb, ako aj všetkých mobilných štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahujú pravidlá EÚ o mobilite v rámci EÚ;

10. domnieva sa, že zavedenie európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia by malo zahŕňať systém overovania a monitorovania v reálnom čase, kontroly a výmeny informácií prostredníctvom krížových odkazov medzi vnútroštátnymi databázami v prísnom súlade s pravidlami EÚ o ochrane osobných údajov, aby bol plne funkčný a aby sa zachovala vysoká úroveň spoľahlivosti údajov a úroveň certifikácie identifikátorov a aby sa zabránilo chybám a podvodnému používaniu; zdôrazňuje, že údaje o sociálnom zabezpečení a osobné údaje by sa mali sprístupniť len dotknutej osobe a príslušným vnútroštátnym orgánom a nemali by sa poskytovať na iné účely, než na presadzovanie pravidiel EÚ o koordinácii sociálneho zabezpečenia a mobilite pracovnej sily v rámci EÚ v prísnom súlade s pravidlami ochrany údajov; domnieva sa, že v členských štátoch, kde sociálni partneri vykonávajú inšpekcie práce alebo sa ich zúčastňujú, musia mať sociálni partneri zabezpečený prístup k údajom sociálneho zabezpečenia pracovníkov z iných členských štátov bez toho, aby bolo ohrozené dodržiavanie predpisov o ochrane údajov;

11. víta iniciatívy viacerých členských štátov zamerané na zlepšenie účinného presadzovania práva Únie prostredníctvom využívania vnútroštátnych kariet alebo porovnateľných nástrojov v oblasti pracovného práva ([28]); zdôrazňuje, že hoci tieto národné iniciatívy poskytujú určité informácie o odmene a pracovných podmienkach všetkým pracovníkom a zlepšujú presadzovanie, nemôžu uľahčiť výmenu platných a presných informácií vrátane pracovnoprávnych vzťahov a cezhraničných práv; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia poskytne členským štátom možnosť čerpať z informácií sprístupnených prostredníctvom zlepšených možností identifikácie a overovania, ktoré poskytujú vnútroštátne preukazy alebo porovnateľné nástroje v oblasti pracovného práva v krajinách, kde tieto iniciatívy existujú; zdôrazňuje, že začlenenie európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia do národných kariet alebo porovnateľných nástrojov v oblasti pracovného práva by nemalo nahrádzať, ale dopĺňať tieto vnútroštátne postupy a príslušné informácie poskytovať len zodpovedným orgánom; dodáva, že ním nesmie byť dotknutá autonómia vnútroštátnych sociálnych partnerov a pracovné podmienky stanovené platnými kolektívnymi zmluvami v súlade s vnútroštátnym právom a praxou; domnieva sa, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia a jeho integrácia s vnútroštátnymi preukazmi alebo porovnateľnými nástrojmi v oblasti pracovného práva, ak existujú, sa môže ukázať ako základ pre budúce snahy o presadzovanie na úrovni EÚ;

12. domnieva sa, že všetci pracovníci, sociálni partneri a vnútroštátne inšpektoráty práce a sociálneho zabezpečenia by mali mať aktuálny prístup k informáciám o svojich pracovnoprávnych vzťahoch, mzdových nárokoch a pracovných a sociálnych právach v súlade s platnou kolektívnou zmluvou alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi;

13. konštatuje, že prenosný dokument (ďalej len „PD“) A1 je dôležitým, ale v súčasnosti jediným nástrojom na overovanie sociálneho zabezpečenia mobilných pracovníkov; berie na vedomie obmedzenia a výzvy súvisiace s postupom podľa PD A1, najmä pri používaní formulárov PD A1 zamestnávateľmi, v závislosti od digitalizácie systémov sociálneho zabezpečenia v členských štátoch, ako aj ich overovaní príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súvislosti s poskytovaním služieb v inom členskom štáte, ale aj pri získavaní presných informácií o počte a charakteristikách vyslaných pracovníkov v EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej zlepšovali proces overovania formulárov PD A1, a domnieva sa, že medzi členskými štátmi sa musia vyvinúť rýchle postupy na riešenie problému podvodne získaných alebo použitých osvedčení PD A1; konštatuje, že obmedzenia a problémy súvisiace s formulárom PD A1 sú prekážkou pri získavaní presných informácií o počte a charakteristikách vyslaných pracovníkov v EÚ; upozorňuje, že iniciatíva za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by poskytovala v reálnom čase informácie o sociálnom zabezpečení mobilných pracovníkov v deň inšpekcie práce v hostiteľskom členskom štáte; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že pilotný projekt európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia zabezpečí krytie sociálneho zabezpečenia zjednodušením postupov na požiadanie, vydávaním a overovaním formulára PD A1 s cieľom bojovať proti podvodom;

14. domnieva sa, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia by mal vychádzať z európskej elektronickej identifikácie, európskeho preukazu zdravotného poistenia a z elektronickej výmeny informácií o sociálnom zabezpečení a dopĺňať ich, a to aj s cieľom rozšíriť ho na ďalšie oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia a pracovného práva EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby sa systém elektronickej výmeny informácií o sociálnom zabezpečení stal čo najskôr plne funkčným a aby využili príležitosti, ktoré poskytujú existujúce fondy EÚ na uľahčenie vykonávania národných plánov obnovy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na riadnu implementáciu tohto systému a ďalšiu digitalizáciu verejnej správy, výmeny medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia, urýchlenie riešenia jednotlivých prípadov a zlepšenie kapacity Európskeho orgánu práce a príslušných vnútroštátnych orgánov v oblasti presadzovania; vyzýva Komisiu, aby

([28]) Správa EFBWW-FIEC, *Sociálne identifikačné preukazy v európskom stavebnom priemysle*, 2015.

objasnila úlohu, ktorú bude mať orgán ELA pri navrhovaní a zavádzaní európskeho preukazu sociálneho zabezpečenia; zdôrazňuje, že zvýšená digitalizácia nesmie oslabiť vnútroštátne záruky, ktoré sú už zavedené na boj proti sociálnym podvodom;

15. vyzýva Komisiu, aby pri príprave a zavádzaní iniciatívy za európsky preukaz sociálneho zabezpečenia úzko spolupracovala so sociálnymi partnermi a príslušnými vnútroštátnymi inštitúciami sociálneho zabezpečenia a inšpektorátmi práce s cieľom zaručiť úplné rešpektovanie autonómie sociálnych partnerov a vnútroštátnych modelov trhu práce; domnieva sa, že európsky preukaz sociálneho zabezpečenia s prístupom k údajom v reálnom čase umožní príslušným vnútroštátnym orgánom a sociálnym partnerom kedykoľvek overiť sociálne zabezpečenie pracovníkov, a tým posilniť inšpekciu práce a podporiť zber údajov v rámci spoločných cezhraničných inšpekcií práce ([29]);

16. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a vládam a parlamentom členských štátov.

([29]) Eurofound, *Spoločné cezhraničné inšpekcie práce a dôkazy zhromaždené v ich priebehu*, 2019.